

2019. godina kroz našu vizuru

Godišnji izvještaj

2019. godina kroz našu vizuru

---

www.gamn.org

Godišnji izvještaj

Podgorica, februar 2020. godine

Za izdavača

Boris Raonić

Urednica

Amina Murić

Autori izvještaja

GA tim

Korektura

Amina Murić

Prevod

Amina Murić i Jelena Ristović

Dizajn i priprema za štampu

Zoran Zola Vujačić

 GradjanskaAlijansaCG @GACrnaGora gradjanskaalijansa office@gamn.org www.gamn.org Studentska ulica 21/a, Lamela 9, Podgorica +382 20 513 687***Štampa***

AP Print, Podgorica

Tiraž

250

Navođenje i korišćenje informacija iz ovog izvještaja u neprofitnim publikacijama ili sredstvima javnog informisanja, u svrhu informisanja građana, kao i korišćenje za druge nekomercijalne svrhe, dozvoljeno je, uz obavezno navođenje izvora i vlasnika autorskog prava.

Korišćenje materijala u bilo koje druge svrhe nije dopušteno bez prethodnog odobrenja Građanske alijanse.

Pojedine slike u izvještaju su preuzete sa interneta u skladu sa "Creative Commons licence."

Izrazi koji se u ovom izvještaju koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju izraze u ženskom rodu.

SADRŽAJ

◆ <i>2019 – GODINA KOJU SU POJELE PODJELE .....</i>	<i>4</i>
◆ <i>JAČANJE KAPACITETA UZ OBNOVLJENI TIM .....</i>	<i>6</i>
◆ <i>PRAVA GRAĐANA KROZ NAŠE PROGRAME .....</i>	<i>8</i>
◆ <i>INDIKATORI USPJEŠNOSTI REALIZOVANIH PROJEKATA.....</i>	<i>10</i>
◆ <i>PROGRAM LJUDSKIH PRAVA I PRAVDE .....</i>	<i>12</i>
◆ <i>MEDIJSKI PROGRAM .....</i>	<i>34</i>
◆ <i>ŠKOLA POLITIČKIH STUDIJA .....</i>	<i>38</i>
◆ <i>INICIJATIVA MLADIH ZA LJUDSKA PRAVA .....</i>	<i>47</i>
◆ <i>ODBORI I ČLANSTVA .....</i>	<i>50</i>
◆ <i>DONATORI .....</i>	<i>51</i>
◆ <i>UKUPNA STATISTIKA: PRIHODI, RASHODI .....</i>	<i>52</i>
◆ <i>GA TIM .....</i>	<i>53</i>

2019 – GODINA KOJU SU POJELE PODJELE

Boris Raonić
predsjednik GA

✉ boris@gamn.org
✉ Boris Raonic
✉ @BorisRaonic

Za nama je još jedna godina koju smo u Crnoj Gori potrošili na povećanja političkih i etničkih razlika, bez značajnijeg pomaka u demokratskom sazrijevanju i unutrašnjoj konsolidaciji. Snažni nacionalizmi i dalje dominiraju političkim prostorom, dok odgovor iz korpusa građanskih vrijednosti nestaje u zaglušujućem ehu etničkih podjela i licemernog izbjegavanja vodećih predstavnika i aktivista da brojne socio-ekonomske probleme sagledaju iz vizure standarda i istinskih potreba crnogorske političke zajednice umjesto prizemnih ličnih i kolektivnih interesa. U tom rasporedu snaga – dok se građanske snage udaljavaju od običnih građana, nacionalisti im se približavaju, nudeći prepakovane političke formule, ali sa istim onim vrijednostima koje su prije 30 godina gurnule jugoslovensku zajednicu u ratove, pljačke društvenih resursa i vrijeme kolapsa etičkih vrijednosti.

Formalni pokazatelji, pored zaglušujuće buke i podjela u kojima se etnički preduzetnici najbolje snalaze, jasno ukazuju na smanjenje podrške građana učlanjenju u EU, kao jednom od rijetkih preostalih oaza normalnosti (što je samo po sebi indikator ozbiljnosti problema), kao i porast etničke distance, što jasno ukazuje u kom pravcu će se kretati političke kampanje i debate. Politički lideri shvataju da dijalog i kompromisi nisu na cijeni, i da u vremenu ekonomskog beznađa, rastuće neefikanosti pravosudnog i klijentelizma javnog sektora, i političkih podjela – najbolje prolaze najglasniji.

To je ambijent u kojem završavamo 2019. i ulazimo u izbornu 2020. godinu.

Ovu godinu su obilježile i brojne afere, čije se nerješavanje zagubilo u bujici formalnih izjava, koje malo ko sluša, a još manje razumije. Građanski protesti jasno su ukazali da dobar dio građana želi promjene, ali su još jasnije pokazali da još uvijek ne postoji politički pokret sposoban da to pretvori u održivu političku platformu, koja bi postala centar okupljanja građana koji u nacionalizmu i istrošenim političkim elitama ne vide odgovore na probleme koje ih muče. Civilni sektor konitnuirano više pažnje posvećuje odnosima sa institucijama negoli sa građanima, i sve rjeđi izuzeci se teško mogu izboriti za svoj prostor.

Paradoksalno, u treću deceniju XXI vijeka, na vrhuncu projektovane modernizacije ulazimo sa činjenicom da na ključne društvene probleme dobijamo smislenije komentare od crkvene negoli akademske zajednice, koja i dalje „snom mrtvijem spava“, ušuškana u svoje sitne sinekure i budžetske kalkulacije.

Mislite da je sve ovo loše? Vežite se, izborna godina je tek počela.

„Što da se radi“, upitao se prije više od 100 godina jedan istočnoevropski mislilac, suočen sa brojnim društvenim problemima, na koje postojeće političke strukture nisu mogle da odgovore, nego su samo proizvodile grandiozne teorije i ideje koje se nisu trudili ostvarivati u praksi.

Odgovor je jednostavan – boriti se. Okupljati istomišljenike koji Crnu Goru vide kao istinski građansko društvo koje prožimaju kulturne različitosti, iz čega društvo crpi snagu da svoje odnose i poslove organizuje na pravedan način uz efikasno korišćenje nacionalnih prirodnih resursa na korist svima.

Namrgođenim etničkim i zabrinutim budžetskim preduzetnicima neko mora postaviti alternativu.

U svemu što je radila i u svemu što planira da radi – Građanska alijansa je tu, da sa upravo takvim snagama uspostavi partnerstvo.

JAČANJE KAPACITETA UZ OBNOVLJENI TIM

Edina Hasanaga Čobaj
izvršna direktorica GA

edina@gamn.org
 [Edina Hasanaga Cobaj](#)

Amina Murić
finansijska menadžerka GA

amina@gamn.org
 [Amina Muric](#)

Naša organizacija je ispratila uspješnu godinu iza sebe, sa kvalitetnim projektima, događajima, inicijativama i skupovima, te i administrativno-finansijski poslovi bilježe takve rezultate. Radeći uvek timski i zajedno, težeći boljim rezultatima, ojačali smo kapacitete ovog sektora Građanske alijanse. Ovo jačanje se ogleda u angažovanju novih članova našeg tima, uspješnoj borbi sa novim izazovima, unapređenju vještina i usvajanju novih, kao i u podizanju standarda pri izradi izvještaja.

Radili smo dosljedno i principijelno, kao i tokom prethodnih godina, i dobili povjerenje i podršku značajnih donatora, kao što su UNHCR, UNICEF, Rockfeller Brothers Fond, Vlada Crne Gore, Ambasada SAD u Podgorici, Balkan Trust for Democracy, Norveška ambasada i mnogi drugi. Njihova podrška se ogleda u odobrenju institucionalnih grantova, različitih partnerstava i projekata koji su doprinijeli realizaciji značajnih aktivnosti za našu organizaciju, društvo, kao i za međunarodnu zajednicu.

Usvajali smo najbolje prakse i unaprijedili stručnost našeg osoblja. Postigli smo maksimalno transparentan nivo u radu i ponosni smo na sve različitosti u timu GA. Naši revizorski izvještaji su javni, a nadzorni odbor nije imao primjedbi na naš rad. Sve revizije završene su uspješno i bez većih izazova.

Humanitarna dimenzija našeg kolektiva se ogleda u postojanju zajedničkog fonda koji prikljupa donacije zaposlenih, a koje se koriste za pomoć najranjivijim grupama društva ili pojedincima kojima je pomoć potrebna. Pored toga, i ove godine smo izlazili u susret pojedincima koji su nam se obraćali, a kojima smo pružali podršku i pomoć u okviru naših kapaciteta.

Usavršavanje članova našeg tima je bio jedan od bitnih cijeva, te smo tokom prethodne godine organizovali niz obuka i kurseva u tom cilju, a prisustvovanje seminarima i obukama u organizaciji drugih institucija je isto tako bilo važno. Gradanska alijansa godinama unazad prepoznaće značaj timskog rada, povjerenja i individualnog usavršavanja, što nam daje za pravo da u budućnost gledamo sa puno nade i povjerenja u još veće uspjehe.

PRAVA GRAĐANA KROZ NAŠE PROGRAME

Milan Radović
programski direktor GA

milan@gamn.org
 @MilanGAMN

Građanska alijansa kroz svoje programe *Ljudska prava i pravda*, *Medijski program* i *Škola političkih studija* daje doprinos izgradnji crnogorskog društva kao građanskog, u kom se prava svih njenih građana poštuju. Poseban fokus stavljamo na proces evropskih integracija i poglavlja 23 i 24. Naš rad zasnivamo na saradnji sa institucijama, partnerskim NVO i međunarodnim organizacijama, ali prevashodno kroz komunikaciju sa građanima. U toku 2019. godine potrudili smo se da reagujemo na sve animalije u društvu iz domena našeg rada.

U okviru programa *Ljudska prava i pravda* u toku 2019. godine istraživali smo položaj i ostvarivanje prava na stanovanje Roma i Egipćana, edukovali smo državne službenike o pravima LGBT osoba, istraživali smo na koji način ranjive kategorije koriste pravo na besplatnu pravnu pomoć, pružali i sami besplatnu pravnu pomoć izbjeglicama i drugim građanima, zatim nadgledali prava osuđenih lica i pritivorenih lica i bavili se procesima njihove resocijalizacije i reintegracije. Podsticali smo i dialog etničkih i nacionalnih zajednica u cilju promocije različitosti kao kulturnog bogatsva i smanjenja etničke distance. Našu stalnu aktivnost suočavanja sa prošlošću smo nastavili i u ovoj godini i pokrenuli smo proces uspostavljanja istraživačko dokumentacionog centra, kako bismo na jednom mjestu sakupljali sve dokaze i informacije o ratnim zločinima.

Kroz *Medijski program* istraživali smo kako crnogorski mediji pišu o procesu evropskih integracija, edukovali smo novinare i organizovali nacionalnu konferenciju *Principi medijske etike u medijima i javnosti* na kojoj smo okupili najvažnije donosioce odluka u ovoj oblasti. Nastavili smo da

učestvujemo u procesu donošenja zakona u oblasti medija, pa smo učestvovali u radnoj grupi čiji je zadatak bio predlaganje novog zakonskog rješenja za Javni servis. Učestvovali smo u radu Odbora za sveobuhvatnu reformu izbornog i drugog zakonodavstva u vezi sa radnim Odborom za medije.

Naša Škola političkih studija i u 2019. godini uključila je lidere iz NVO, politike, novinare, vjerskih i sindikalnih organizacija. Poseban fokus kroz XVII generaciju koja je krenula u septembru 2019. godine su nam bili novinari iz crnogorskih medija. Polaznici škole imali su priliku da se upoznaju sa pravima manjinskih naroda, o izazovima u postizanju standarda u poglavljima 23 i 24 i borbi protiv korupcije. Alumnisti Škole političkih studija imali su priliku da posjete Oslo u martu 2019. godine i upoznaju se sa radom institucija, dok su članovi XVII generacije u novembru učestvovali na Svjetskom forumu demokratije koji je održan u Strazburu.

Značajan broj aktivnosti koje smo radili nijesu bile projektno pokrivenе. Kroz te aktivnosti reagovali smo na kršenja ljudskih prava, loše odluke i procese u okviru integracija sa EU, pratili rad institucija, pružali besplatnu pravnu pomoć građanima, obilježavali važne datume iz oblasti ljudskih prava, organizovali humanitarne akcije i radili na regionalnom umrežavanju u oblastima u kojima djelujemo.

Zahvaljujemo se NVO 35mm na uspješnoj i kvalitetnoj saradnji tokom 2019. godine.

Na narednim stranicama biće više riječi o konkretnim projektima koje smo realizovali tokom 2019. godine.

INDIKATORI USPJEŠNOSTI

Konferencije

5

Korisnici besplatne
pravne pomoći

Učesnici

982

Seminari

16**4880**

Panelisti

72

REALIZOVANIH PROJEKATA

Istaknuti zvaničnici

11

Publikacije

18

Treninzi

19

Video materijali

9

Medijske objave

843

PROGRAM LJUDSKIH PRAVA I PRAVDE

Zoran Vujičić
koordinator programa ljudskih prava i pravde GA

 zoran@gamn.org

 Zoran Vujičić

 @ZokiVujičić

U2019. godini program je ujedinio dva prirodno povezana programa ljudskih prava i vladavine prava. Na ovaj način smo dodatno osnažili i fokusirali rad ovih programa. Prethodna godina je bila izazovna posebno za ovaj program jer smo po prvi put bili partneri UNHCR u dijelu pravne zaštite lica koja su tražioci azila ili su u procesu integracije.

U prethodnoj godini smo realizovali projekte koji su finansijski podržali Ministarstvo pravde i Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, gdje se od prošle godine po prvi put primjenjuje model koji podrazumijeva osnaživanje institucija sistema da same finansiraju NVO projekte. Takođe smo u saradnji sa Udruženjem sudija realizovali sedmo istraživanje o povjerenju građana u pravosuđe kao dio Akcionog plana za poglavlje 23.

Godina koja je pred nama donosi nove izazove i prepreke u pristupnim pregovorima sa EU. Trudićemo se da još jače i energičnije ukazujemo na sve anomalije društva, a sve u cilju boljeg društva za sve nas.

U nastavku slijede projekti implementirani u okviru Programa ljudskih prava i pravde.

ZAJEDNO ZA NAPREDAK U POGLAVLJIMA 23 I 24

Prepoznajući važnost ispunjenja zahtjeva za pristup Evropskoj uniji, tačnije pogavlja 23 i 24, uz podršku Ambasade Kraljevine Norveške i Balkanskog fonda za demokratiju njemačkog Maršalovog fonda Sjedinjenih Američkih Država, radili smo na napredovanju u pomenutim poglavljima. Izvršili smo praćenje procesa u sudnicama u 8 osnovnih sudova u Crnoj Gori (oko 300 krivičnih i parničnih predmeta). Nadgledali smo rad tri relevantna parlamentarna odbora za EU integracije, pravosuđe i ljudska prava (oko 50 sjednica). Organizovana su četiri događaja informisanja, obrazovanja i dijaloga Škole demokratskog rukovođenja sa oko 120 alumnista iz političkog, medijskog i civilnog sektora, što je rezultiralo preporukama Građanske alijanse. Kroz monitoring identifikovani su problemi kroz opsežnu advokatsku kampanju. Projekat je zaključen sa završnom konferencijom sa 100 ključnih aktera o načinima ka održivom dostizanju standarda iz poglavlja 23 i 24.

**U okviru ovog projekta potpisani su memorandumi o saradnji sa tri parlamentarna odbora:
Zakonodavnim odborom, Odborom za ljudska prava i Odborom za evropske integracije.**

- ❖ Monitoring sudskih procesa u 8 osnovnih sudova u Crnoj Gori (oko 300 krivčnih i parničnih posupaka)
- ❖ Monitoring tri relevantna parlamentarna odbora za EU integracije, pravosuđe i ljudska prava
- ❖ Građanski informativni događaji

Škola političkih studija je u sklopu ovog projekta organizovala četiri seminara na teme vezane za postizanje ciljeva iz poglavlja 23 i 24. Seminari su održani u gradovima Crne Gore, u Podgorici, Miločeru i Baru, dok je jedan seminar održan u Norveškoj, u Oslu. Seminari su uključivali ukupno 85 učesnika i 44 panelista, a objavljena su i četiri izdanja Biltena Škole političkih studija u čijoj izradi su učestvovali i alumnisti Škole i učesnici XVII generacije SPS, sa posebnim fokusom na poglavlja 23 i 24 i na napredak u ostvarivanju standarda iz tih poglavlja.

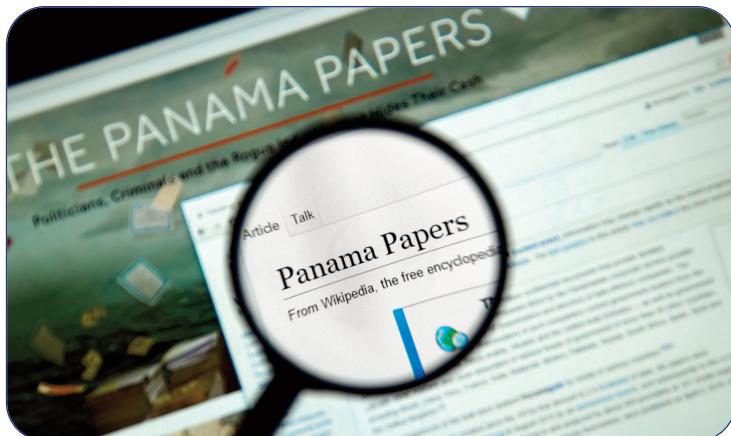

PODRŠKA EU INTEGRACIJI U OKVIRU PREGOVARAČKIH POGLAVLJA 23 I 24

Projekat koji je Građanska alijansa realizovala uz podršku Fonda braće Rokfeler (Rockefeller Brothers fund) imao je više aspekata. Kroz medijski aspekt realizovali smo i objavili pet istraživačkih priča. Ovi medijski proizvodi otkrili su opseg problema i stvorili osnovu za građane koji zahtijevaju odgovornost, a ključni akteri da iniciraju konkretne promjene, kako bi se osiguralo da mehanizmi pravde donose koristi i ne zloupotrebljavaju se.

Realizovali smo istraživanje o pravosuđu. Monitoring se fokusirao na odgovornost i transparentnost, nezavisnost i nepristrasnost, efikasnost, upravljanje finansijama, jednakost u pravima i dostupnosti i primena etičkih kodeksa u praksi.

Tokom 2019. godine radili smo monitoring parlamentarnih odbora. Na osnovu kvartalnih izvještaja koje smo radili nakon praćenja odbora, uticali smo na to da ključne informacije budu plasirane zainteresovanim stranama i građanima o pitanjima sa kojima se suočava Crna Gora o integraciji EU u okviru pregovaračkih poglavља 23 i 24. To je prije svega slaba inforisanost građanja o radu skupštinskih odbora, nezainteresovanost ključnih aktera da se poveća transparentnost rada samih odbora. Uloga Skupštine u procesu EU integracija je pasivna i neophodno je da politički dijalog glavnih aktera konačno krene kao prvi preduslov za jačanje povjerenja u demokratske procese i samu vladavinu prava.

Realizovali smo sedmo istraživanje koje Građanska alijansa radi u saradnji sa Udruženjem sudija Crne Gore, kao jedna od kontinuiranih aktivnosti koje su predviđene Akcionim planom za poglavlje 23 - Pravosuđe i temeljna prava (tačka 1.1.5.6).

Ključni ciljevi istraživanja obuhvatili su:

- ❖ mjerjenje stavova sudija i građana o stanju u pravosuđu;
- ❖ mjerjenje efikasnosti sudskog postupka sa više aspekata;
- ❖ definisanje prioritetnih mjera za jačanje povjerenja javnosti u pravosudni sistem;
- ❖ mjerjenje problema u sudstvu po određenim indikatorima;
- ❖ mjerjenje stepena informisanosti građana o njihovim pravima u sudskim postupcima.

Istraživanje je realizovao petočlani monitoring tim Građanske alijanse u periodu od 1. do 25. decembra 2019. godine.

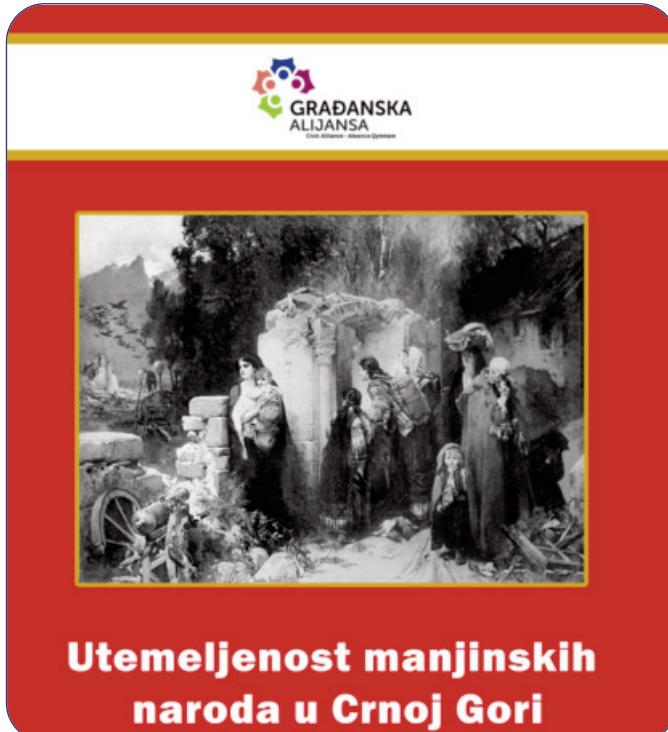
UTEMELJENOST MANJINSKIH NARODA U CRNOJ GORI

Izvršili smo promovisanje ustavnih i usvojenih međunarodnih standarda u oblasti zaštite od diskriminacije, kulture manjinskih naroda, suživot i smanjenje etničke distance kroz upoznavanje, dijalog i toleranciju svih naroda i nacionalnih zajednica u Crnoj Gori. Objavili smo publikaciju „Utemeljenost manjinskih naroda u Crnoj Gori“ uz učešće 12 autora stručnjaka, među kojima su pojedini iz različitih manjinskih zajednica i različitih oblasti kao što su kultura, umjetnost, istorija i dr. Zatim smo organizovali predstavljanje Studije u pet opština u Crnoj Gori: Podgorica (publikacija je podijeljena građanima na ulici), Bijelo Polje (održali smo predstavljanje publikacije u Domu kulture), Ulcinj (promociju smo uradili u okviru Škole političkih studija XVII generacije u kojoj učestvuju novinari iz crnogorskih medija), Tuzi (publikacija je podijeljena građanima na ulici) i Pljevlja (publikacija je podijeljena građanima na ulici).

Predstavljanje studije pratila je i online i medijska kampanja, a publikacije smo podijelili u više od 30 osnovnih i srednjih škola i u gradskim bibliotekama. Projekat je realizovan je uz podršku Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava Crne Gore.

Objavljena publikacija sa **12** tekstova, održano pet događaja gdje se studija predstavila, distribuirano oko **500** primjeraka publikacije crnogorskim školama, gradskim bibliotekama i građanima.

Utemeljenost manjinskih naroda u Crnoj Gori

Učesnici
400

Publikacije
1

Konferencije
1

Panelisti
6

Medijske objave
5

Seminari
1

JEZICI MANJINSKIH NARODA U JAVNOJ UPRAVI – IZMEĐU ZAKONA I PRAKSE

U okviru ovog projekta, koji je podržalo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, vršili smo kontinuirano istraživanje o usklađenosti zakonskih odredbi i prakse po pitanju korišćenja jezika manjinskih naroda na nacionalnom i nivou 4 odabrane opštine (Podgorica/Tuzi, Ulcinj, Kotor i Pljevlja), putem anketiranja, analize dokumenata i korišćenja Zakona o slobodnom pristupu informacijama. Rezultati istraživanja su predstavljeni u finalnoj fazi projekta u obliku izvještaja, zajedno sa preporukama za prevazilaženje identifikovanih problema. Takođe, kreirali smo i Vodič za lokalne samouprave za primjenu zakonskih odredbi.

Izvještaj

1

Vodič

1

Medijske
objave

5

UJEDINJENA PODRŠKA ROMSKOJ INKLUIZIJI

U okviru ovog projekta, koji je podržala organizacija Open Society iz Budimpešte, izvršili smo istraživanje politike za rješavanje stambenog pitanja stanovnika romskog naselja Rakonje u Bijelom Polju. Nakon obavljenih aktivnosti i istraživanja, sačinili smo izvještaj sa preporukama o rješavanju stambenog pitanja stanovnika ovog romskog naselja. Pored toga, kreirali smo dva video priloga, kao i izvještaj o analizi emisije na RTCG na romskom jeziku koja se bavi pitanjima Roma u Crnoj Gori.

Raspisan je konkurs za istraživačko novinarstvo u oblasti zapošljavanja Roma, a nagrade će biti dodijeljene u 2020. godini.

**KONKURS ZA NAJBOLJU ISTRAŽIVAČKU
PRIČU U OBLASTI ZAPOŠLJAVANJA
ROMA I EGIPĆANA**

Zainteresovani novinari/ke treba da objavljene tekstove, TV i radio priloge dostave Gradanskoj aljansi na email adresu office@gamn.org sa naznakom za konkurs.

Prijavni paket možete preuzeti na sajtu www.gamn.org, a za dodatne informacije možete se obratiti na milan@gamn.org.

Konkurs traje od 13.12.2019. do 29.02.2020. godine

Nagrada za prvo mjesto: 800 Eura
Nagrada za drugo mjesto: 500 Eura

UNAPREĐENJE KVALITETA ŽIVOTA LGBTIQ OSOBA NA LOKALNOM NIVOU, KROZ IZGRADNJU KAPACITETA POLICIJE, TUŽILAŠTVA I LOKALNIH SAMOUPRAVA

U toku ove aktivnosti na direktni način pristupili smo nejednakom i neravnomernom razvoju kapaciteta službenika/ca policije i tužilaštva na nivou Crne Gore, koji rade sa LGBTIQ osobama. Primarni fokus projekta stavljen je na decentralizaciju, odnosno rad u šest crnogorskih opština, po dvije iz svake regije: Bijelo Polje i Pljevlja sa sjevera, Cetinje i Nikšić iz centralnog dijela i Bar i Herceg Novi sa juga. Projekat je realizovan u partnerstvu sa NVO LGBTIQ Socijalni centar, a uz podršku Ministarstva za ljudska i manjinska prava.

Publikacije
2

Treninzi
11

Medijske
objave
3

Učesnici
64

- ❖ Izgradnja kapaciteta policijskih službenika i tužilaca u šest lokalnih samouprava za rad sa LGBTIQ osobama.
- ❖ Ostvarivanje i osnaživanje saradnje sa lokalnim samoupravama
- ❖ Analizirani i obrađeni slučajevi iz domena rada policije i tužilaštva – povećana vidljivosti LGBTI osoba u Crnoj Gori.
- ❖ Sproveden redovan monitoring rada policije i tužilaštva kroz redovno praćenje rada institucija u domenu LGBTIQ slučajeva.
- ❖ Kreiran stručni priručnik za rad sa LGBTI osobama na lokalnom nivou.
- ❖ Informisana javnost o pravima LGBTI osoba.

PRAVDOM KA JEDNAKOSTI

Izvršili smo analizu primjene Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći, s posebnim naglaskom na tren-dove i preporuke istraživanja koje je Građanska alijansa sprovedla u saradnji sa NVO CEDEM, uz podršku UNDP (septembar 2013).

Sa predstavnicima Ministarstva pravde i pravosuđa, koje je podržalo ovaj projekat, obavili smo javni konsultativni proces u cilju definisanja konačnih preporuka za dalje poboljšanje primjene instituta besplatne pravne pomoći.

Sprovedli smo javnu kampanju u cilju promovisanja ključnih prava i obaveza koji proističu iz Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći.

Realizovali smo radionicu sa osobljem odjeljenja za besplatnu pravnu pomoć pri osnovnim sudovima.

PRAVNA POMOĆ ZA IZBJEGLICE I TRAŽIOCE AZILA U CRNOJ GORI

U saradnji sa UNHCR-om, Građanska alijansa je sprovodila projekt pružanja besplatne pravne pomoći strancima koji podnesu zahtjev za međunarodnu zaštitu kao i azilantima i strancima sa supsidijarnom zaštitom.

- ❖ Preko multifunkcionalnog tima osnovanog od strane UNHCR-a, pružili smo besplatnu pravnu pomoć strancima koji su podnijeli zahtjev za međunarodnu zaštitu i osobama kojima je međunarodna zaštita pružena, kako bi se osigurao efikasan pristup njima zakonom predviđenim pravima;
- ❖ Obezbijedili smo pristup proceduri azila za sve one koji se odluče za međunarodnu zaštitu u državi. Ovo je obezbijeđeno svakodnevnim posjetama kampovima, pravnom informisanju i savjetovanju lica koja su izrazila namjeru za podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu kao i lica koja su predala zahtjev za međunarodnu zaštitu.

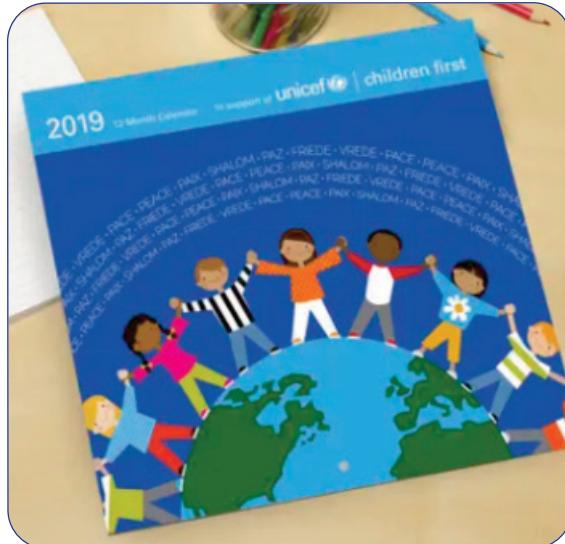

Uspješna saradnja sa UNHCR-om na ovom projektu nastaviće se i tokom sljedeće godine.

Pružena besplatna pravna pomoć izbjeglicama koji su izrazili namjeru, tražiocima azila i licima koja su dobila zaštitu u više od **4880 slučajeva.**

PRISTUP DJECE PRAVDI SA FOKUSOM NA PRISTUP BESPLATNOJ PRAVNOJ POMOĆI

Izvršili smo analizu relevantnog zakonodavstva gdje su bili uključeni brojni stručnjaci koji su pružili svoje praktično iskustvo i znanje iz predmetne oblasti (predsjednici suda, sudije, advokati, tužioci, sudski vještaci, kao i žrtve, svjedoci i njihovi roditelji / zakonski staratelji kao posebne ciljne grupe) iz Ulcinja, Podgorice, Rožaja i Nikšića. Organizovane su tri fokus grupe u sjevernom, centralnom i južnom dijelu Crne Gore, dok je 200 djece i roditelja direktno informisano putem individualnih intervjuja. Nalazi analiza predstavljeni su sudovima (10 sudija i 10 tužilaca), zaposlenima u kancelarijama za besplatnu pravnu pomoć, centrima za socijalni rad, advokatima, nevladinim organizacijama, UNICEF-u i građanima putem konferencije za novinare. Projekat je finansijski podržao UNICEF.

DOPRINOS IMPLEMENTACIJI STRATEGIJE ZA IZVRŠENJE KRIVIČNIH SANKCIJA 2017-2021 KROZ JAČANJE PRIMJENE ALTERNATIVNIH SANKCIJA I RESOCIJALIZACIJE ZATVORENIKA

Monitoring rada državnih institucija zaduženih za promociju i zaštitu ljudskih prava jedna je od ključnih programskih aktivnosti Građanske alijanse, i to sa veoma jasnim ciljem dokumentovanja jaza između regulative i prakse, konstruktivne kritike propusta i promocije dobrih praksi, a sve u cilju jačanja javnog dijaloga sa javnim sektorom, ispravljanja sistemskih problema i podrške građanima.

S tim u vezi, realizovali smo ovaj projekat uz podršku Ministarstva pravde, kroz sljedeće aktivnosti:

- ❖ podrška procesu reformi u oblasti primjene alternativnih sankcija i mjera
- ❖ osnaživanje procesa rehabilitacije i resocijalizacije zatvorenika
- ❖ jačanje saradnje javnog i civilnog sektora.

Treninzi
3

Učesnici
30

Medijske
objave
1

Video
materijali
1

- ❖ Dokumentovano stanje primjene alternativnih mjera i sankcija unutar crnogorskog pravosudnog i sistema izvršenja krivičnih sankcija.
- ❖ Dokumentovano stanje unutar Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija po pitanju profesionalne rehabilitacije zatvorenika, sa setom preporuka za unaprjeđenje u smislu jačanja unutrašnjih kapaciteta, bolje upotrebe postojećih ili stvaranja novih resursa, kao i modela saradnje sa Zavodom za zapošljavanje u smislu definisanja deficitarnih zanimanja na tržištu i razvijanja korespondirajućih programa obuke za zatvorenike.
- ❖ Unaprijeđena saradnja institucionalnih partnera, uključujući pravosudne organe, Ministarstvo pravde, ZIKS, ZZZCG i NVO sektor.

JAČANJE PROBACIJE I ALTERNATIVNIH SANKCIJA U CRNOJ GORI I SRBIJI

Projektom *Jačanje uslovnih sloboda i alternativnih sankcija u Crnoj Gori i Srbiji*, podržanim od strane Netherlands Helsinki Committee, realizovali smo izvještaj "Probacija i sistem alternativnih sankcija u Crnoj Gori". Ovim izvještajem smo obuhvatili zakonodavni okvir i primjenu samog instituta u praksi. Izvještaj je istovremeno i vodič kako za institucije sistema, tako i za sve ostale koje žele da znaju više o alternativnim sankcijama. Jedna od preporuka je da je neophodno ojačati saradnju Uprave za izvršenje krivičnih sankcija i Probacijske službe sa Zavodom za zapošljavanje Crne Gore i Centrom za stručno obrazovanje. Takvu saradnju treba uspostaviti ili pojačati posebno u oblasti pružanja informacija o profesionalnom deficitu na tržištu rada, s jedne strane, i praktične obuke za nedostajuće profesije. Na ovaj način bi se osuđene osobe mogle kvalifikovati za određena zanimanja neposredno pre izlaska iz zatvora kako bi se regrutovale i stekle izvor prihoda nakon izdržavanja zatvorske kazne.

LJUDSKA PRAVA ZATVORENIKA SA MENTALNIM SMETNJAMA U CRNOJ GORI

Uz podršku organizacije Civil Rights Defenders izvršili smo istraživanje stanja ljudskih prava osuđenih lica sa mentalnim smetnjama u cilju povećanja primjene standarda ljudskih prava u zatvorima, prevencije kršenja ljudskih prava i unapređenja tretmana osuđenika sa mentalnim poteškoćama. U okviru ovog projekta izradili smo za Crnu Goru Izvještaj o stanju ljudskih prava osuđenih lica sa mentalnim smetnjama u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija Crne Gore koji je dio regionalnog izvještaja na istu temu.

UNAPREĐENJE ZAŠTITE LJUDSKIH PRAVA ZA PRITVORENA I OSUĐENA LICA U CRNOJGORI

Ova aktivnost rezultat je zajedničkih npora u okviru Akcije „Unapređenje zaštite ljudskih prava za pritvorena i osuđena lica u Crnoj Gori“ i nacionalne civilne organizacije u postizanju jednog od ciljeva akcije – unapređenje programa rehabilitacije u vezanim institucijama u Crnoj Gori. Aktivnost se odnosi na CPT (Evropski komitet za sprječavanje mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja) preporuke Crnoj Gori, gdje se pominje Psihijatrijska bolnica Dobrota, i navodi, između ostalog da je „ponuda terapeutskih i rehabilitacionih aktivnosti - koja čini glavni stub u implementaciji svakog pojedinačnog plana djelovanja – bila ekstremno ograničena“. Aktivnost je realizovana uz podršku Savjeta Evrope.

Video materijali
1

Seminari
2

Učesnici
10

Panelisti
1

Medijske objave
1

Četiri grupe pacijenata i bolničkog osoblja obučeni su kako da adekvatno koriste opremu i kako da dalje izgrade svoje vještine u pogledu rehabilitacije pritvorenih i osuđenih lica u Crnoj Gori.

MEĐUNARODNI DAN LJUDSKIH PRAVA

OBILJEŽAVANJE 10. DECEMBRA MEĐUNARODNOG DANA LJUDSKIH PRAVA

Podgorica, 6-10. decembar 2019. godine

Petak, 6. decembar

10:00 – Takmičenje učenika srednjih škola: Potraga za ljudskim pravima
Pozdravna riječ
Nj.E. Aivo Orav, šef Delegacije EU u Crnoj Gori

Mjesto održavanja: EU Info Centar

16:15 Dodjela nagrada pobednicima takmičenja
"Potraga za ljudskim pravima"
Nagrade će dodjeliti:

Nj.E. Aivo Orav, šef Delegacije EU u Crnoj Gori
gda Zaja Bojanić - Lalović, direktorka Gimazije „Slobodan Škerović“
g. Milan Radović, Gradanska alijansa

Mjesto održavanja: Gimnazija „Slobodan Škerović“ (novčana sala), Podgorica

Subota, 7. decembar

14:00 Humanitarna fudbalska utakmica: Crna Gora – Ostatak svijeta
Prikupljeni novac biće doniran NVO "Zračak nade" iz Njemačke

Mjesto održavanja: Sala "Mladost Lješkopolje", Donja Gorica

Crna Gora
Ministarstvo za ljudska i manjinska prava

Crna Gora
Zajednički institut za ljudska i manjinska prava
Odborom

Delegacija Evropske unije
u Crnoj Gori

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

GRADANSKA
ALIJANSA
Civil Aljansa - Human Rights

Ponedeljak, 9. decembar

10:00 – 13:00 Simulacija sednica za studente Pravnog fakulteta
Uvodno izlaganje
gda Mladenka Želić, menadžerica programa ljudskih prava i demokratizacije u Delegaciji EU u Crnoj Gori
gda Jelena Jovanović, Univerzitet Crne Gore

Mjesto održavanja: Pravni fakultet, Univerzitet Crne Gore

19:00 – 20:00 Večer posvećeno nagradi "Vaclav Havel"
Nj.E. Karel Urban, ambasador Češke Republike u Crnoj Gori
gda Aleksandra Vukčević, direktorka programa YIHR
Učesnici: članinistи Škole političkih studija

Mjesto održavanja: Jazz Club "Sejdela", Podgorica

Utorak, 10. decembar

19:00 Emisija "Argumenti", javni servis TVCG
Tema: Stanje ljudskih prava u Crnoj Gori

Konferencija
Poštovanje ljudskih prava osoba sa intelektualnim smetnjama
Mjesto održavanja: Hotel "Podgorica", Podgorica

10:00 – 10:30 Uvodno obraćanje
g. Mehmed Zenika, ministar za ljudska i manjinska prava Crne Gore
Nj.E. Aivo Orav, šef Delegacije EU u Crnoj Gori
gda Zdenica Perović, v.d. Ombudsmana Crne Gore
gda Anjet Lenting, savjetnica UN za ljudska prava

Moderator: g. Milan Radović, Gradanska alijansa

10:30 – 11:30 Panel diskusija
g. Milivoje Malidžan, NVO "Zračak nade"
gda Svetlana Đurović, NVO "Zračak nade" i Dnevni centar Pljevlja
g. Željko Darmanović, direktor Resursnog centra "1. jun"
g. Vasilj Dusaj, direktor JU Zavoda "Komanski most"
gda Danijela Brajković, savjetnica u instituciji Ombudsmana Crne Gore
gda Martina Marković, socijalna radnica, NVO Akcija za ljudska prava

Moderator: gda Aleksandra Popović, samostalna savjetnica i u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava Crne Gore

11:30 – 12:00 Pitanja / diskusija

12:00 – 13:00 Posjeta Resursnom centru za djecu "1. jun", Podgorica

13:00 – 14:00 Pozorljiva predstava za djecu "Da sam neko ko vlada planetom", autor Radojica Stanković, samostalni umjetnik

Mjesto održavanja: Resursni centar za djecu "1. jun", Podgorica

* Sakupljena sredstva biće donirana NVO "Zračak nade", za rad sa djećom sa teškoćama u razvoju.

Održali smo takmičenje učenika srednjih škola: Potraga za ljudskim pravima.

Organizovali smo veče posvećeno nagradi Vaclav Pavel zajedno sa ambasadorom Češke u Crnoj Gori.

Učestvovali smo u emisiji „Argumenti“ povodom Dana ljudskih prava.

Organizovali smo konferenciju
"Poštovanje ljudskih prava lica
sa intelektualnim smetnjama".

Igrali smo humanitarnu fudbalsku
utakmicu: Crna Gora – ostatak svijeta.

MEĐUNARODNI DAN MIGRANATA

Uduhu novogodišnjih praznika i u susret Međunarodnom danu migranata, Građanska alijansa je u decembru 2019. organizovala radionicu sa najmlađim članovima migrantskih i izbjegličkih porodica koje se trenutno nalaze u Crnoj Gori.

Obilježili smo Međunarodni dan migranata, 18 decembar, zajedno sa kolegama iz UNHCR Montenegro i Crveni Krst Crne Gore, uz druženje i priču sa migrantima i izbjeglicama koji se nalaze u Crnoj Gori.

MEDIJSKI PROGRAM

Tanja Pavićević
koordinatorka medijskog programa GA

 tanja@gamm.org
 [Tanja Pavicevic](#)

Glavni ciljevi Medijskog programa uključuju unapređenje procesa razmjene informacija između građana i institucija, što će doprinijeti povećanoj demokratizaciji cjelokupnog društva. Ostvarujemo ih kroz realizaciju projektnih aktivnosti, koje uključuju edukacije novinara, promociju etike u novinarstvu i izradu društveno angažovanih video materijala. U posebnom nam je fokusu javna odgovornost i transparentnost Vlade i njihovih institucija, uz neizostavnu slobodu govora građana.

Tokom 2019. godine naročito smo se bavili principima medijske etike, unapređenjem istraživačkog novinarstva, kao i poboljšanjem medijske pismenosti i kritičkog mišljenja, gdje smo se posebno osvrnuli na studente novinarstva i njihovu edukaciju i izgradnju njihovih kapaciteta u cilju podizanja standarda profesionalnog novinarstva u Crnoj Gori.

U nastavku se nalaze projekti koje smo realizovali u okviru ovog programa.

PROFESIONALNO, ETIČKI, VJERODOSTOJNO

Uz podršku Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, radili smo na poboljšanju uslova za kvalitetno novinarstvo, uključujući moderne/ inovativne pristupe poboljšanju kvaliteta i kredibiliteta istraživačkog novinarstva – dnevni list Vijesti, u saradnji sa portalom i partnerima TV Vijesti i NVO Građanska alijansa. Jedna od glavnih aktivnosti GA bila je monitoring štampanih medija sa fokusom na tekstove koji se bave temama vezanim za EU. Cilj monitoringa bio je da doprinese javnom dijalogu o procesu pristupa EU.

Poboljšani kapaciteti Vijesti – dnevnog lista, TV i portala za istraživačko novinarstvo, poboljšano razumijevanje etičkih principa medija od strane javnosti i novinara i povećana svijest javnosti o pristupu EU.

ETIČKO I PROFESIONALNO IZVJEŠTAVANJE ZA STUDENTE

U drugoj polovini 2019. godine započeli smo aktivnosti na projektu u cilju poboljšanja medijske pismenosti i kritičkog mišljenja kroz doprinos profesionalizmu i izgradnji kapaciteta studenata završne godine novinarstva, kako bi doprinijeli standardima profesionalnog novinarstva u Crnoj Gori. Svrha projekta ostvaruje se kroz aktivan rad – organizovanje treninga za studente završne godine novinarstva, koji su i ciljna grupa projekta, a projekat se realizuje uz podršku Ambasade SAD u Crnoj Gori. Na ovim treninzima iskusni novinari/ke pisanog medija, radio i TV predstavljaju kako se pišu različite novinarske forme (vijest, izvještaj, članak, intervju, analiza, komentar) u različitim medijima, kako se razlikuju informacije od dezinformacija, kako da grade priču, istražuju, dokumentuju i formulišu priče, kao i kako da ih predstave javnom mnjenju. U narednom periodu organizovaćemo i promotivnu kampanju o pitanjima medijske pismenosti i objektivnog izvještavanja. Biće proizveden jedan TV spot u cilju obavještavanja javnosti o problemu izvještavanja u novinarstvu, a kraj projekta obilježiće organizacija okruglog stola na kojem će svi relevantni akteri na medijskoj sceni razgovarati o trenutnom stanju u crnogorskim medijima u odnosu na studente i njihovo znanje po završetku studija.

ŠKOLA POLITIČKIH STUDIJA

Jelena Ristović
koordinatorka Škole političkih studija
 jelena@gamm.org

Škola političkih studija (ŠPS) ostaje jedan od vodećih projekata za obrazovanje aktera društvenih promjena i političkih procesa u Crnoj Gori o praktičnim vještinama i temama koje nisu pokriveni postojećim obrazovnim sistemom, a neophodne su za unaprjeđenje rada političara, novinara, NVO aktivista i javnih službenika u smislu boljeg razumijevanja procesa evropskih integracija i formulisanja održivih modela za primjena evropskih standarda unutar crnogorskog zakonskog okvira i institucionalne prakse.

Istovremeno, ŠPS se kontinuirano razvija kao ključna nacionalna platforma za dijalog i zajedničku saradnju pomenutih društveno-političkih aktera, na fonu obrazovnih ciljeva same Škole i proklamovane misije da ostvarivanjem sinergije između različitih sektora i političkih opcija doprinosi društvenoj koheziji i poboljšanju procesa reformi.

Prethodne godine realizovan je program za novu XVII generaciju Škole političkih studija. Ova generacija okupila je novinare najznačajnijih medijskih kuća u Crnoj Gori. Sa učesnicima smo prošli tri modula baveći se aktuelnim temama kao što su prava manjina u Crnoj Gori, borba protiv korupcije, izazovi naše države na putu ka EU, vještine političke komunikacije. Sa polaznicima ove generacije tradicionalno smo učestvovali i na Svjetskom forumu demokratije koji je u novembru 2019. održan u Strazburu. Ovaj prestižni događaj bio je posvećen informisanju i demokratiji, a tema foruma bila je "Da li je demokratija ugrožena u informatičkom dobu?". Tokom boravka u Strazburu, učesnici su imali priliku da posjete Ambasadu Crne Gore pri Savjetu Evrope.

U septembru 2019. Škola političkih studija organizovala je tribinu o održivoj urbanoj mobilnosti u okviru Evropske nedelje mobilnosti. Tribina je održana u okviru regionalnog projekta koji sprovodi GIZ-ov Otvoreni regionalni fond za Jugoistočnu Evropu – Energetska efikasnost (GIZ ORF-EE), koji finansira njemačka Vlada. Učesnici na ovoj tribini dobili su osnovne informacije o održivoj urbanoj mobilnosti, zašto je potrebna i koliko se razlikuje od tradicionalnog planirana saobraćaja, o izvorima i mehanizmima pripreme i sprovođenju Plana održive urbane mobilnosti, kao i o aspektu rodne ravnopravnosti u ovoj oblasti.

U sklopu istog projekta predstavnici Škole političkih studija su sa poslanicima i parlamentarnim osobljem iz Crne Gore učestvovali na treningu o urbanoj mobilnosti koji je u aprilu mjesecu održan u Tirani. U periodu od 10. do 13. decembra 2019. poslanici i osoblje Parlamenta Crne Gore i predstavnici ŠPS učestvovali su na četvrtom parlamentarnom Forumu jugoistočne Evrope o energetskoj efikasnosti i klimi koji je održan u Moldaviji čiji je fokus takođe bio na održivoj urbanoj mobilnosti. U nastavku su navedeni projekti koji su implementirani u okviru Škole političkih studija.

REGIONALNA SARADNJA I RAZVOJ KAPACITETA PARLAMENTARACA U DOMENU ENERGETSKE EFIKASNOSTI I ZAŠTITE KLIME U JUGOISTOČNOJ EVROPI

Radili smo na regionalnom umrežavanju parlamentaraca, što je jedan od glavnih ciljeva ovog projekta. Projekat je podržao GIZ-ov Otvoreni regionalni fond za Jugoistočnu Evropu – Energetska efikasnost (GIZ ORF-EE), koji finansira njemačka Vlada. Projekat je započet još 2017. godine, a mreža Škola političkih studija, kroz regionalne i državne aktivnosti, doprinijeće procesu jačanja kapaciteta parlamentaraca u državama Jugistočne Evrope u formirajući procesa donošenja odluka u oblasti klimatskih promjena i energetske efikasnosti.

- ❖ Održano je Parlamentarno saslušanje u prvom kvartalu prošle godine – konsultativno saslušanje Odbora za ekonomiju, finansije i budžet, koje ŠPS organizuje već nekoliko godina unazad u cilju jačanja odgovornosti Direktorata i Ministarstva u procesu usvajanja legislative i sprovodenja političkih dokumenata u toj oblasti.
- ❖ Kreirali smo Policy Paper u saradnji sa NVO Biciklo.me koji pruža osnovne informacije o održivoj urbanoj mobilnosti i situaciji o saobraćaju u Podgorici, ali i o konkretnim koracima koje treba preduzeti u cilju poboljšanja sadašnje situacije.
- ❖ Održana je Evropska nedjelja mobilnosti, tokom koje je ŠPS organizovala Tribinu o održivoj urbanoj mobilnosti pred parlamentarcima, članicama Ženske političke mreže, članovima klubova odbornika.
- ❖ Sa alumnistima Škole političkih studija u martu 2019. godine održan je seminar u Oslu, gdje je dio predavanja bio posvećen energetskoj efikasnosti.
- ❖ Održan je trening o održivoj urbanoj mobilnosti u Tirani 23. aprila za poslanike crnogorskog Parlamenta, članove Zelene poslaničke grupe i osoblje Parlamenta Crne Gore.
- ❖ U periodu od 10. do 13. decembra 2019. poslanici i osoblje Parlamenta Crne Gore i predstavnici ŠPS učestvovali su na četvrtom parlamentarnom Forumu jugoistočne Evrope o energetskoj efikasnosti i klimi, koji je održan u Moldaviji, čiji je fokus takođe bio na održivoj urbanoj mobilnosti.

ŠKOLA POLITIČKIH STUDIJA – MANJINSKA PRAVA U CRNOJ GORI

Radili smo na postizanju potpune ravnoteže pravnosti pripadnika manjinskih naroda i ostalih manjinskih zajednica u svim oblastima. To smo postigli kroz informisanje i edukaciju društvenih aktera o položaju manjina u Crnoj Gori, te kroz promociju suštinske participacije manjina u javnom i političkom životu. Ujedno smo kroz rad sa predstavnicima medija i njihovu edukaciju izvršili uticaj na izmjenu diskriminacionih obrazaca u izvještavanju kao i izbjegavanje stereotipa o manjinskim narodima. Projekat je podržalo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava Crne Gore.

- ❖ Unaprijeđen nivo znanja oko 40 lokalnih i nacionalnih donosioca odluka i novinara o neophodnosti unaprijeđenja položaja manjina u Crnoj Gori, manjinskih prava i participacije u javnom i političkom životu.
- ❖ Informisana zainteresovana javnost o dosadašnjim rezultatima, preprekama i načinima prevazilaženja istih u ovoj oblasti.

POSJETA ALUMNISTA DRŽAVnim INSTITUCIJAMA U OSLU

Seminar po nazivu "Značaj jakih institucija" koji je u martu 2019. održan u Oslu pod pokroviteljstvom Savjeta Evrope okupio je alumniste Škole političkih studija, koji su imali priliku da posjete norveški parlament, državne institucije poput Ministarstva vanjskih poslova, sindikate, predstavnike političkih partija i ambasadu Bosne i Hercegovine.

SEMINAR XVII GENERACIJE ŠPS

Prvi seminar XVII generacije ŠPS održan je u Baru, u periodu od 27. do 29. septembra 2019. Seminar pod nazivom "Crna Gora u borbi protiv korupcije" takođe je podržao Savjet Evrope. Izuzev učesnika nove generacije, seminaru su prisustvovali i alumnisti Škole – predstavnici političkih partija, medija, sindikata i državnih institucija. Teme koje su obrađene na ovom seminaru: izazovi Crne Gore na putu ka Evropskoj uniji; uloga Skupštine u rješavanju ključnih problema u procesima integracija; izazovi pred Agencijom za sprječavanje antikorupcije; nezavisnost i proaktivnost institucija u borbi protiv korupcije; borba protiv visoke korupcije i finansijske istrage; reforma javne uprave; izazovi za novinare u antikorupcijskim temama.

FORUM DEMOKRATIJE U STRAZBURU

Svjetski forum demokratije održan je u Strazburu u periodu od 6. do 8. novembra 2019. Učesnici XVII generacije učestvovali su na ovom prestižnom događaju koji okuplja više od dvije hiljade ljudi iz više od stotinu zemalja. Forum je bio posvećen informisanju i demokratiji, a tema foruma bila je „Da li je demokratija ugrožena u informatičkom dobu?“ U toku ove studijske posjete učesnici su imali priliku da posjete Ambasadu Crne Gore pri Savjetu Evrope.

VJEŠTINE POLITIČKE KOMUNIKACIJE

Pod pokroviteljstvom Savjeta Evrope, Škola političkih studija djeluje u okviru Evropske mreže škola političkih studija, s ciljem da poveže političare, državne službenike, novinare i predstavnike nevladinih organizacija kroz praktične obrazovne programe. Godinu 2020. čekaju izuzetno važni parlamentarni izbori, što iznosi na površinu značaj komunikacije između predstavika medija i političara, te način na koji mediji pokrivaju političke debate i kampanje.

Stoga smo krajem decembra 2019. godine na seminaru „Vještine političke komunikacije“ u Budvi okupili političare i novinare iz Crne Gore, kao i ljude iz odnosa s javnošću i diplomatičke službe koji su u jednoj nesatranačkoj atmosferi razmijenili iskustva i mišljenja o ključnim problemima političke komunikacije u Crnoj Gori. Seminar je okupio oko 20 učesnika i osam predavača. Učesnici seminara su potvrdili potencijalne mogućnosti za smanjenje tenzija i zajednički rad u pravcu konstruktivnog političkog okruženja.

INICIJATIVA MLADIH ZA LJUDSKA PRAVA

Aleksandra Vukčević
programska direktorica YIHR

 aleksandra.vukcevic@yahr.org
 [Aleksandra Vukcevic](#)

Jasna su tri cilja koja karakterišu Inicijativu mladih za ljudska prava, a to su: suočavanje sa prošlošću, mladi i aktivizam i program monitoring ljudskih prava. Mi u Inicijativi u Crnoj Gori kontinuirano radimo na procesu suočavanja s prošlošću, što je često težak posao jer se ova tendencija ne poklapa sa državnom politikom koja radije pribjegava pokušajima zataškavanja i ignorisanja takvih događaja na našoj teritoriji. Građani Crne Gore moraju biti upoznati sa onim što se dešavalo kod nas i u državama regionala tokom devedesetih, te smo u prethodnoj godini započeli projekat "No impunity for the past!", kojim želimo da unaprijedimo proces suočavanja s prošlošću kroz osnivanje Istraživačko-dokumentacionog centra i traženje pokretanja postupaka za utvrđivanje odgovornosti za ratne zločine koji su se desili na teritoriji Crne Gore u tom periodu.

Kao i godinama unazad, radili smo na osnaživanju mladih za rad na promovisanju i zaštiti ljudskih prava i demokratskih principa.

Kroz Program ljudskih prava trudili smo se da unaprijedimo proces zaštite žrtava kršenja ljudskih prava i uspostavljanja vladavine prava. Fokus istraživanja su slučajevi policijske torture, politički motivisanog nasilja, diskriminacije i prava manjina. Periodičnim izvještajima i po potrebi, javnim saopštenjima, Inicijativa informiše javnost o stepenu kršenja ljudskih prava u domenu torture, a na taj način štiti i same žrtve torture.

Vršimo i praćenje procesa evropskih integracija, naročito učešćem u radnoj grupi za poglavlje 24.

NAGRADA VACLAV HAVEL

U oktobru 2019. godine Regionalna mreža Inicijative mladih za ljudska prava postala je dobitnica prestižne nagrade za ljudska prava Vaclav Havel koju od 2009. godine dodeljuje Parlamentarna skupština Savjeta Evrope. Vaclav Havel nagrada dodeljuje se organizacijama i pojedincima za izvanredan doprinos u polju ljudskih prava u Evropi i svetu, u znak sećanja na nekadašnjeg predsednika Čehoslovačke i Češke republike.

FUDBALOM PROTIV RASIZMA

Inicijativa mladih za ljudska prava (YIHR) je 17. oktobra organizovala #FootballPeople utakmicu, a u cilju prevazilaženja diskriminacije i predrasuda prema manjinskim zajednicama, kao i promovisanju socijalne inkluzije kroz fudbal. Učesnici su bili pripadnici manjinskih zajednica, NVO aktivisti, predstavnici političkih partija, poslanici kao i tražioci azila u Crnoj Gori.

Učesnici
5

Video
materijali
1

ODBORI I ČLANSTVA

Naš tim je osim kroz programske aktivnosti, takođe aktivan tako što prati Odbor za ljudska prava i slobode, kao i ostale skupštinske odbore. Učešćem u radnoj grupi za poglavlje 24, naročito smo uključeni u praćenje procesa evropskih integracija.

Pored toga, predsjednik GA, Boris Raonić je tokom 2019. godine bio član Etičkog odbora Uprave policije i Odbora za dalju reformu izbornog zaknodavstva Skupštine Crne Gore, a od decembra 2019. član je Savjeta Agencije za elektronske medije Crne Gore.

Izvršna direktorica, Edina Hasanaga Čobaj, članica je Savjeta za zaštitu pacijenata u Specijalnoj bolnici za psihijatriju u Kotoru.

Programski direktor, Milan Radović, je član Savjeta RTCG i Radnog tijela Nacionalnog preventivnog mehanizma koje je formirao Ombudsman.

Koordinator programa ljudskih prava i pravde Zoran Vujičić je član Državne izborne Komisije.

Programska direktorica YIHR, Aleksandra Vukčević, članica je Radne grupe za poglavlje 24.

DONATORI

- ❖ Ambasada SAD u Podgorici
- ❖ Civil Rights Defenders
- ❖ Delegacija Evropske unije u Crnoj Gori
- ❖ Fare Network
- ❖ Fond za otvoreno društvo
- ❖ Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava
- ❖ Fondacija braće Rokfeler
- ❖ Internews
- ❖ Ministarstvo pravde Crne Gore
- ❖ Ministarstvo sporta i mladih Crne Gore
- ❖ Ministarstvo za ljudska i manjinska prava Crne Gore
- ❖ Otvoreni regionalni Fond za Jugoistočnu Evropu Energetska Efikasnost (ORF-EE), Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH
- ❖ Savjet Evrope
- ❖ The Balkan Trust for Democracy / German Marshall Fund
- ❖ The Netherlands Helsinki Committee
- ❖ UNHCR predstavništvo u Crnoj Gori
- ❖ UNICEF kancelarija u Crnoj Gori

UKUPNA STATISTIKA: PRIHODI, RASHODI

Građanska alijansa (GA)**Inicijativa mladih za ljudska prava (YIHR)**

U 2019. godini dvije organizacije su za poreze i doprinose ukupno uplatile 68,197.15EUR.

GA TIM

Zaposleni

- ◆ Boris Raonić, predsjednik
- ◆ Edina Hasanaga Čobaj, izvršna direktorica
- ◆ Milan Radović, programski direktor
- ◆ Zoran Vujičić, koordinator Programa ljudskih prava i pravde
- ◆ Jelena Ristović, koordinatorica Škole političkih studija
- ◆ Tanja Pavićević, koordinatorica Medijskog programa
- ◆ Aleksandra Vukčević, programska direktorica YIHR
- ◆ Dušica Merdović, pravna savjetnica
- ◆ Amina Murić, finansijska menadžerka
- ◆ Aleksandra Srblijanović, programska asistentkinja
- ◆ Vojo Đuranović, programski asistent
- ◆ Zoran Zola Vujačić, office i IT menadžer
- ◆ Muhamed Hassan, prevodilac
- ◆ Sonja Radulović, prevodilac
- ◆ Bojan Andrejević, knjigovođa
- ◆ Andjela Stešević, volonterka
- ◆ Lidija Cerović, domaćica

ČLANOVI SAVJETA GA

- ◆ Gordana Đurović
- ◆ Nebojša Vučinić
- ◆ Džemal Perović
- ◆ Branislav Radulović
- ◆ Olivera Komar

